

VTEŘINY SYMETRIE

Fotografie se někdy sblíží s malířstvím, jindy naopak; někdy aranžuje, jindy nikoli; chce být dokumentem, a současně chce znepokojovat náznaky. To nejsou krajnosti, nýbrž sama podstata fotografie, která je dvojitá: je ikonická, to jest podobá se tomu, co zachycuje, a je indexikální, protože jako natažený prst ukazuje k tomu, co zde již není. Obojí se však nepopírá, nýbrž doplňuje – a proto je možné spatřit mezi obojím vztah symetrie.

Dvojobraz je jeden, i když je mezi dvěma obrazy třetí a dohromady tvoří triptych. Hledáme, čím se tyto obrazy odlišují, a musíme si přiznat, že jsme na špatné cestě, protože to, co máme před očima, je obraz jediný. Anebo se pokoušíme dešifrovat zvláštní kompozici a zjišťujeme, že téma a kompozici nemůžeme od sebe oddělovat. Anebo se nám zdá, že rozumíme symbolickému významu, jenže figura je živá – je to fotografie, nic z oblasti symbolů anebo alegorií. A to platí stejně pro portrét jako krajinu a stejně i pro koncept, čili fotografii myšlenky.

Vteřiny symetrie Jana Dotřela jsou průhledem nikoli do nějakého ne-skutečného světa za hranicemi našeho světa, nýbrž jsou jakoby rozevřenou trhlinou, v níž se v realitě ukazuje – realita; nikoli jako jedno vedle druhého, nýbrž jako jedno v druhém. Je to okamžik, v němž pochopíme, že to, čemu říkáme skutečnost, je neúplné a necelé, dokud nespátříme onen rozměr reality, jenž je nepříteli šťastně označován jako estetický. Ve vteřině symetrického vztahu mezi realitou a jejím neméně reálnou, až běžně neviděnou virtualitou, se vyjeví, že estetika je skutečnosti vlastní jako její skrytý rozměr. A že to není nic jiného než možnost vidět totéž vždy znovu jinak. Svět, v němž žijeme, je stále stejný a stále jiný. Fotografie je schopna dokázat, že to není žádný rozpor, nýbrž že jedno je neustále v druhém. Že mezi obojím je symetrický vztah.